

CRÒNICA LEGISLATIVA DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Any 2019

Reyes Marzal Raga*

Resum

Aquesta crònica recull les principals fites normatives i jurisprudencials en matèria de dret lingüístic a la Comunitat Valenciana, que s'han produït l'any 2019, tenint en compte la seua rellevància per al desenvolupament de la política lingüística valenciana.

Paraules clau: valencià; política lingüística; usos institucionals i administratius del valencià; normalització lingüística; Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana (TSJCV); Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians; Junta Qualificadora de Coneixements de València (JQCV).

LEGISLATIVE REPORTS ON THE VALENCIAN COMMUNITY

Abstract

This report includes the milestones in regulations and jurisprudence on language law in the Valencian Community reached in 2019, considering their significance for the development of Valencian language policy.

Keywords: Valencian; language policy; institutional and administrative uses of Valencian; language normalisation; High Court of Justice of the Valencian Community (TSJCV); Public Network of Valencian Language Services; Valencian Language Certification Board (JQCV).

* Reyes Marzal Raga, professora titular de dret administratiu. Universitat de València-Estudi General (UEG). reyes.marzal@uv.es

Citació recomanada: Marzal Raga, Reyes. (2020). Crònica legislativa de la Comunitat Valenciana. Any 2019. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 73, 166-172. <https://doi.org/10.2436/rld.i73.2020.3427>

Sumari

1 Toponímia

2 Promoció del valencià

3 Usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat Valenciana

4 Requisit lingüístic per a l'accés al cossos docents no universitaris

5 Organització administrativa

5.1. Creació de la Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians

5.2 Carta de Serveis de la Junta Qualificadora de Coneixements de València

Tenint en compte que 2019 ha estat un any electoral a la Comunitat Valenciana, el nombre de resolucions administratives ha estat prou modest, encara que no falten algunes decisions jurisdiccionals importants. Pel que fa als decrets de toponímia, es consolida la tendència al canvi de denominació en la forma exclusiva en valencià, adoptada pel Consell per als municipis de Castelló de la Plana i València, tot i que en aquest últim cas hi ha un pronunciament del TSJCV en què es reconeix l'adequació del procediment administratiu que l'ens municipal va seguir, d'acord amb el que disposa la Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana, i el Decret 69/2017, de 2 de juny, del Consell, pel qual es regula el procediment de canvi de denominació dels municipis i altres entitats locals.

En matèria de promoció del valencià, a més de les tradicionals resolucions de promoció i cultura, el Consell ha signat la Declaració de Bilbao de 20 de novembre de 2019, d'adhesió al Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística mitjançant el qual es vol aconseguir l'assumpció plena de la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol, com també la defensa dels drets lingüístics de la ciutadania i el foment de la diversitat lingüística.

Especial importància té l'admissió del recurs de cassació interposat front a la Sentència del TSJ de la Comunitat Valenciana núm. 333/2018, de 19 de juliol, declaratòria de la nul·litat de determinats preceptes del Decret 61/2017, de 12 de maig, del Consell, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat. En aquest cas, el Tribunal Suprem ha declarat l'existència d'interès cassacional objectiu i, en conseqüència, ha emès quatre interlocutòries d'admissió del recurs front a la Sentència del TSJCV, tot i que hauré d'esperar a la futura resolució del litigi per tal de clarificar els efectes jurídics del valencià respecte d'altres llengües "del mateix àmbit lingüístic".

Tanmateix donem compte de les sentències estimatòries del requisit lingüístic per a l'accés als cossos docents no universitaris, en línia amb una doctrina consolidada al llarg dels últims anys. Per últim, fem esment dels aspectes relatius a l'organització administrativa de la Generalitat Valenciana en matèria lingüística, subratllant dues qüestions importants: la creació de la Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians aprovada pel Decret 13/2019, de 8 de febrer, del Consell; i l'aprovació de la Carta de Serveis de la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià de la Generalitat, per Resolució de 8 de gener de 2019, del conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport.

1 Toponímia

Al 2019, dues de les capitals de província de la Comunitat Valenciana han canviat la seua denominació toponímica, d'acord amb el que disposa la [Llei 8/2010, de 23 de juny, de règim local de la Comunitat Valenciana](#), en relació amb l'article 13.2 del [Decret 69/2017, de 2 de juny, del Consell](#), pel qual es regula el procediment de canvi de denominació dels municipis i altres entitats locals.

Per [Decret 40/2019, de 22 de març](#), del Consell (DOGV 23/03/2019), s'ha aprovat el canvi de denominació del municipi de Castelló de la Plana/Castellón de la Plana per la forma exclusiva en valencià Castelló de la Plana. En aquest cas, fins aleshores s'utilitzava la doble denominació valencià/castellà. Ara, una vegada acreditat que la denominació proposada no coincideix amb la de cap municipi inscrit en el Registre d'entitats locals i amb acord favorable del Ple de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, el Consell ha aprovat el canvi de denominació Castelló de la Plana en la forma exclusiva en valencià.

D'altra banda, la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana (TSJCV) ha rebutjat el recurs interposat pel Grup Municipal Popular a l'Ajuntament de València contra el canvi de la denominació oficial de la ciutat exclusivament en valencià, que havia estat aprovat per Decret 16/2017, de 10 de febrer, del Consell (DOGV 14/02/2017). La [Sentència del TSJCV 408/2019, de 10 de juliol \(recurs 77/2017\)](#), reconeix la correcció del procediment administratiu que es va seguir, atesa l'existència d'informes "que justifiquen raonadament el canvi de nom que es proposa, amb exposició al públic per termini d'un mes i amb resolució de les reclamacions presentades, també amb els corresponents informes i amb el quòrum exigít legalment". En síntesi, la impugnació es fonamentava en l'absència de certs informes exigits pel [Decret 69/2017](#), la qual cosa no ha estat acceptada pel TSJCV, que

ha confirmat el canvi de la denominació oficial de la ciutat de València exclusivament en valencià, sense admetre cap vici en la tramitació del procediment administratiu corresponent.

2 Promoció del valencià

En matèria de promoció del valencià cal posar en relleu la transcendència de la Declaració de Bilbao de 20 de novembre de 2019, per la qual es signa el [Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística](#). Dotze anys després de la signatura d'aquest Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística per part dels governs de Catalunya, Euskadi i Galícia, a 2019 s'hi han afegit el governs de les Illes Balears, la Comunitat Valenciana i Navarra. L'objectiu fonamental d'aquest instrument de col·laboració és aconseguir l'assumpció plena de la realitat plurilingüe de l'Estat espanyol, com també la defensa dels drets lingüístics de la ciutadania i el foment de la diversitat lingüística a través de la promoció sistematitzada i eficaç de les llengües pròpies. El Protocol insta el Govern de l'Estat perquè, sense demora i en una atmosfera d'entesa i consens amb les institucions autonòmiques corresponents, incorpore a la seua agenda política un pla eficaç orientat al compliment dels deures que l'Administració de l'Estat té envers les llengües oficials diferents del castellà.

D'altra banda, i com ha estat habitual en els últims anys, al 2019 també han aparegut publicades diverses resolucions de promoció del valencià en les vessants acadèmiques i professionals, la qual cosa obri un ventall de possibilitats molt ampli per a l'impuls del valencià en totes les seues dimensions. Fem esment i comentari de les resolucions de foment de l'ús del valencià més importants:

- [Resolució de 17 de juny de 2019, de la Presidència de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua](#), per la qual es publica l'Acord núm. 93/2019, de 6 de juny del 2019, de la Junta de Govern, pel qual s'adjudiquen beques per a fer pràctiques de formació en lingüística aplicada i en informàtica (DOGV 03/07/2019).

- [Resolució de 26 de desembre del 2018, de la Presidència de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua](#), per la qual es publica l'Acord de 21 de desembre del 2018, del Ple de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, pel qual es convoquen ajudes al foment de l'ús del valencià en les emissores locals de ràdio, en les revistes d'investigació i en les revistes de temàtica especialitzada o de caràcter local o comarcal (DOGV 28/01/2019). Aquesta convocatòria ha estat resolta per Acord núm. 111/2019, de la Junta de Govern de l'AVL, pel qual s'adjudiquen les ajudes al foment de l'ús del valencià en les emissores locals de ràdio, en les revistes d'investigació i en les revistes de temàtica especialitzada o de caràcter local o comarcal corresponent a la convocatòria de l'any 2019.

- [Resolució de 5 de novembre de 2019, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport](#), per la qual s'amplia el termini de resolució establert en la Resolució de 26 de març de 2019, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es convoquen, per a l'any 2019, les subvencions per a la promoció i la visibilització del valencià en sales d'exhibició cinematogràfica, en sales de teatre, en llibreries i en campanyes publicitàries (DOGV 7/11/2019).

- [Resolució de 25 de gener de 2019, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport](#), per la qual es convoquen les subvencions destinades a la promoció de l'ús del valencià en l'àmbit festiu per a l'any 2019 (DOGV 29/01/2019). En aquesta resolució es convoquen les subvencions de la Generalitat per a les activitats de promoció de l'ús del valencià realitzades per les comissions de festes de les Falles, de la Magdalena, de les Fogueres i de les de Moros i Cristians durant l'any 2019 que estiguen legalment constituïdes, inscrites en el registre corresponent de l'Administració, i que complisquen els preceptes i requisits establerts en l'Ordre 90/2016, que aprova les bases reguladores d'aquesta convocatòria. Les ajudes van dirigides a subvencionar l'edició en valencià dels llibres de les festes de les Falles, de la Magdalena, de les Fogueres i de les de Moros i Cristians en què participa l'entitat sol·licitant.

- [Resolució de 20 de febrer de 2019, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport](#), per la qual es convoquen, per a 2019, les subvencions per al foment del valencià per a les institucions, entitats i associacions sense finalitat lucrativa i per a les persones jurídiques públiques i privades que realitzen projectes singulars de foment del multilingüisme en l'àmbit social (DOGV 27/02/2019). Aquesta convocatòria va dirigida a les associacions cíviques sense finalitat lucrativa, sindicats, associacions professionals, universitats, xarxes

universitàries i altres entitats sense ànim de lucre, entitats de l'exterior de la Comunitat Valenciana i per a les persones jurídiques, públiques i privades que realitzen projectes singulars de foment del multilingüisme en l'àmbit social.

- [Resolució de 12 de febrer de 2019, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport](#), per la qual es convoquen subvencions per al foment de treballs d'investigació i d'estudis en l'àmbit de la planificació lingüística i la lingüística aplicada en 2019 (DOGV 27/03/2019). Entre els criteris d'avaluació i de distribució de les subvencions es troba la qualitat, l'interès i el caràcter innovador del projecte d'acord amb els objectius generals de la Direcció General de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme.

3 Usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat Valenciana

Una de les resolucions jurisdiccionals més importats de 2019 ha estat l'admissió per part del Tribunal Suprem del recurs de cassació interposat front a la Sentència del TSJ de la Comunitat Valenciana núm. 333/2018, de 19 de juliol (procediment ordinari 314/2017), declaratòria de la nul·litat de determinats preceptes del Decret 61/2017, de 12 de maig, del Consell, pel qual es regulen els usos institucionals i administratius de les llengües oficials en l'Administració de la Generalitat. En concret, l'esmentada STSJCV anul·lava els articles 3, 4, 9, 10, 12.3, 14, 15.1, 16, 18.1, 20.1, 20.2, 20.3, 21.1, 22 i 26, i en allò que ara interessa ho feia per dues raons fonamentals: la utilització del concepte extrajurídic de comunitats autònomes "del mateix àmbit lingüístic", a l'efecte d'evitar en aquests casos l'aplicació de la regla general que exigeix la traducció dels documents, certificats, còpies, expedients o part d'aquests que han de tenir efectes fora del territori de la Comunitat Valenciana; i la consideració de l'ús del valencià no sols com a preferent sinó a més exclouent respecte al castellà.¹

Front a aquesta Sentència anul·latòria del TSJCV es van interposar quatre recursos de cassació, que han estat admesos pel Tribunal Suprem i dels quals ací donem coneixement. Es tracta de quatre resolucions jurisdiccionals d'admissió del recurs de cassació, dos de data 29/04/2019 (interlocutòria 4526/2019 en el recurs 5935/2018, i interlocutòria 4741/2019 en el recurs 5834/2018), així com altres dos de data 03/06/2019 ([interlocutòria 6045/2019 en el recurs 6525/2018](#), i interlocutòria 6070/2019 en el recurs 6527/2018). Aquestes resolucions de l'Alt Tribunal analitzen l'existència d'interès cassacional objectiu, requisit previ per a l'admissió del recurs, i reconeixen que es produeix el supòsit d'interès cassacional per a la formació de la jurisprudència que recull l'article 88.3.c de la [Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa](#) (LJCA), atesa la naturalesa reglamentària del Decret 61/2017, i l'afectació dels drets lingüístics de la ciutadania que poden transcendir l'àmbit d'una comunitat autònoma. En conseqüència, admesa la cassació, el Tribunal Suprem haurà de resoldre si les administracions públiques valencianes poden o no emetre notificacions, documents o convenis en llengua valenciana que facen efecte en altres comunitats pertanyents al mateix àmbit lingüístic, en concret, Catalunya o Illes Balears, i per tant sense necessitat de traducció.

4 Requisit lingüístic per a l'accés al cossos docents no universitaris

Novament es plantegen diversos recursos contenciosos administratius front al reconeixement del valencià com a requisit exigible en els procediments d'accés als cossos de la funció pública docent no universitària. La qüestió no és nova; fa anys que es manté en el debat jurídic de la Comunitat Valenciana la dualitat entre l'admissió del requisit lingüístic per a l'accés a la funció pública o la seua consideració com a mèrit a valorar en el corresponent concurs selectiu. En aquest sentit, la Sentència del TSJCV 4775/2019, dictada en data 19/07/2019 (recurs 179/2017), ha recordat la sòlida doctrina jurisprudencial (com ara la Sentència del TSJCV 176/2018, d'11 d'abril, dictada en el recurs 355/2015, i la Sentència 570/2017, de 26 de desembre, dictada en el recurs 3/2016), en la qual s'admet el coneixement del valencià com a requisit per a l'accés a la funció pública.

¹ L'antedita Sentència del TSJCV 333/2018 fa remissió a la Sentència 319/2018 de la mateixa Sala i Secció de 17 de juliol de 2018, qua ha estat comentada al número 70 d'aquesta Revista, p. 173.

La Sentència del TSJCV 4775/2019, en resoldre la impugnació de la base 7.1.2.2 de l'Ordre 16/2017, de 10 d'abril, per la qual es convoca el procediment selectiu d'ingrés al cos de professors d'arts plàstiques i disseny i es fixa el procediment per a l'acreditació del coneixement dels idiomes oficials de la Comunitat Valenciana, admet l'exigència d'aquest requisit com a condicionant per a l'accés a la funció pública. Sense perjudici de reconèixer que la dita base no fa altra cosa que reconèixer la forma en què s'ha d'acreditar el coneixement dels idiomes oficials, la resolució jurisdiccional recorda el marc normatiu constitucional (art. 23.2. CE), estatutari (art. 6 Estatut d'autonomia CV) i legislatiu, que dona suport a la regulació del requisit lingüístic per a l'accés a la funció pública, fent una anàlisi del supòsit concret atenent al principi de proporcionalitat, tot i admetent que el valencià no es vaja a utilitzar com a llengua vehicular per a les ensenyances d'arts plàstiques i disseny, o que no hi hagen places catalogades amb aquest perfil entre les convocades, la qual cosa no desvirtua ni priva de fonament l'exigència lingüística. Per tot això, el TSJCV conclou que l'exigència d'acreditar el coneixement dels dos idiomes oficials de la Comunitat Valenciana de la manera indicada a la base 7 de la convocatòria resulta ajustada al bloc normatiu i no s'adverteix en què pot resultar desproporcionat i vulnerador de l'article 23.2. CE el fet que l'acreditació d'aquest coneixement es realitze de la forma assenyalada a la base 7 de la convocatòria.

La impugnació de les bases de la convocatòria no va suspendre el procediment, i per a l'efectiva acreditació del requisit lingüístic es va emetre la [Resolució de 9 de maig de 2019, del director general de Centres i Personal Docent](#), per la qual es convoquen les persones aspirants no exemptes a la realització de la prova per a l'obtenció del certificat de capacitació per a l'ensenyament en valencià i es nomena el tribunal que ha d'avaluar-la, en el marc del procediment d'accés al cos de catedràtics d'arts plàstiques i disseny, convocat per Ordre 15/2018, de 30 d'abril (DOGV 13/05/2019).

En els mateixos termes es van emetre diverses resolucions en matèria educativa referents a l'exigència i la valoració del requisit lingüístic i, d'entre d'altres, les següents:

- [Resolució de 9 de maig de 2019, del director general de Centres i Personal Docent](#), per la qual es convoquen les persones aspirants no exemptes a la realització de la prova per a l'obtenció del certificat de capacitació per a l'ensenyament en valencià i es nomena el tribunal que ha d'avaluar-la, en el marc del procediment selectiu d'ingrés i procediment per a l'adquisició de noves especialitats en els cossos docents de professors d'Ensenyament secundari, professors d'escoles oficials d'idiomes, professors de música i arts escèniques, professors d'arts plàstiques i disseny i professors tècnics de formació professional, convocat per Ordre 7/2019, de 28 de febrer (DOGV 13/05/2019).

- [Resolució de 9 de maig de 2019, del director general de Centres i Personal Docent](#), per la qual es convoquen les persones aspirants no exemptes a la realització de la prova per a l'obtenció del certificat de capacitació per a l'ensenyament en valencià i es nomena el tribunal que ha d'avaluar-la, en el marc del procediment selectiu d'ingrés al cos de catedràtics o catedràtiques de música i arts escèniques, convocat per Ordre 6/2019, de 28 de febrer (DOGV 13/05/2019).

- [Resolució de 9 de maig de 2019, del director general de Centres i Personal Docent](#), per la qual es convoquen les persones aspirants no exemptes a la realització de la prova per a l'obtenció del certificat de capacitació per a l'ensenyament en valencià i es nomena el tribunal que ha d'avaluar-la, en el marc del procediment d'accés als cossos de catedràtics d'ensenyament secundari i catedràtics d'escoles oficials d'idiomes, convocat per Ordre 14/2018, de 30 d'abril (DOGV 13/05/2019).

5 Organització administrativa

5.1. Creació de la Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians

En l'àmbit de l'organització administrativa, una de les qüestions més importats de 2019 ha estat la creació d'una xarxa pública de serveis lingüístics valencians, aprovada per [Decret 13/2019, de 8 de febrer, del Consell, de creació de la Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians](#).

La Xarxa Pública de Serveis Lingüístics Valencians es defineix com el conjunt organitzat d'entitats públiques titulars de serveis de planificació lingüística que té com a finalitat crear un espai de treball i diàleg, així com

les sinergies adequades, que permeten compartir i intercanviar informació, experiències i interessos comuns als serveis lingüístics valencians amb la finalitat d'avançar en la normalització lingüística. Per al compliment d'aquestes finalitats, a més de la creació de la Xarxa, el Decret regula les actuacions dels serveis que la integren, així com els requisits i els compromisos per a pertànyer-hi i regular el procediment d'adhesió i exclusió. Aquesta xarxa té per objecte reunir els serveis lingüístics de les entitats locals i de les universitats públiques en una estructura pròpia de la Generalitat que afavorisca el treball en xarxa i genere la màxima rendibilitat de totes les accions que conformen l'anomenat procés de normalització lingüística.

5.2 Carta de Serveis de la Junta Qualificadora de Coneixements de València

- [Resolució de 8 de gener de 2019, del conseller d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual s'aprova la Carta de serveis de la Junta Qualificadora de Coneixements de València de la Generalitat](#) (DOGV 22/01/2019).

Per tal de reforçar la posició de la Junta Qualificadora de Coneixements de València s'ha aprovat la Carta de serveis que ha de prestar la JQCV, entre els quals es troben els següents:

- Registre i expedició dels certificats de nivells A1, A2, B1, B2, C1 i C2.
- Homologació dels coneixements de valencià per a estudis reglats.
- Validació dels certificats de coneixements de valencià emesos per altres institucions.
- Convocatòria anual de les proves d'acreditació de coneixements de valencià.
- Informació sobre tots els aspectes de les proves de certificació.
- Publicació de mostres de proves adaptades al Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECRL).